

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku P. sp. z o.o. w W. przy uczestnictwie W. sp. z o.o. w G.
obecnie w W.

o wpis,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 stycznia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2019 r. Sad Rejonowy w W. wpisał do działu czwartego księgi wieczystej nr [...] hipotekę przymusową na sumę 4.163.888,69 zł na rzecz P. sp. z o.o. w W. na zabezpieczenie roszczenia o zapłatę kwoty 2.438.925,64 zł należnej spółce od W. sp. z o.o. w G., z odsetkami, kosztami wykonania zabezpieczenia i przewidywanymi kosztami postępowania. Na skutek apelacji uczestnika, W. sp. z o.o. w G., Sąd Okręgowy w W.

postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2020 r. zmienił zaskarżone postanowienie i wniosek o wpis oddalił.

Skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego złożył wnioskodawca

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wynika z akt, podstawą wpisu hipoteki przymusowej do kwoty 4.163.888,69 zł na prawie użytkowania wieczystego i prawie odrębnej własności budynku, było postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 czerwca 2019 r. o zabezpieczeniu w ten sposób roszczenia wnioskodawcy przeciwko W. sp. z o.o. w G. o zapłatę. Do zmiany postanowienia o wpisie i oddalenia wniosku o wpis przez Sąd Okręgowy doszło wobec stwierdzenia, że w chwili złożenia wniosku o wpis, to jest w dniu 17 kwietnia 2019 r., podstawa wpisu, to jest postanowienie sądu zabezpieczające roszczenie, jeszcze nie istniała. Niezależnie jednak o zasadności czy też niezasadności postanowienia Sądu Okręgowego, dla rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego decydujące jest, że do dokonania wpisu doszło w związku z realizacją zabezpieczenia. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie przychylił się bowiem do stanowiska, że skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna na postanowienia sądu drugiej instancji wydane w przedmiocie wpisu lub wykreślenia w księdze wieczystej dokonywane w związku z realizacją zabezpieczenia. Stanowisko to jest uzasadnione tym, że w takim wypadku wpis pełni funkcję zabezpieczającą (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 1997 r., III CZ 1/97, OSNC 1997, Nr 4, poz. 37 ze sprost. w OSNC 1997, nr 6-7, poz. 136, z dnia 4 lutego 1997 r., III CKN 41/96, OSNC 1997, Nr 5, poz. 67, z dnia 17 września 1997 r., II CKN 305/97, nie publ., z dnia 27 października 1998 r., III CKN 8/98, OSNC 1999, Nr 3, poz. 65, z dnia 11 grudnia 2001 r., IV CKN 450/01, nie publ., z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 541/03, OSNC 2005, Nr 6, poz. 112, z dnia 28 września 2016 r., III CZ 34/16, nie publ., z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZ 56/16, nie publ.) lub tym, że postanowienia w przedmiocie takiego wpisu nie kładą kresu czynnościom w zakresie uprawnień podmiotowych związanych z ustrojem ksiąg wieczystych lub nie powodują zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2001 r.,

V CZ 91/01, OSNC 2002, Nr 2, poz. 25, z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 128/02, nie publ., z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 541/03, OSNC 2005, Nr 6, poz. 112, z dnia 23 sierpnia 2012 r., II CZ 94/12, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., III CSK 118/17, nie publ.).

Tak więc w sytuacji gdy wpis do księgi wieczystej służy wykonaniu lub dopełnieniu zabezpieczenia, postępowanie wieczystoksięgowe nie pełni funkcji samodzielnego postępowania nieprocesowego, lecz stanowi stadium wykonawcze (realizacyjne) postępowania zabezpieczającego. Jako takie jest elementem jego organizacji i podlega obowiązującym w nim regułom, w tym również co do zaskarżalności orzeczeń. Postanowienia wydawane w takim postępowaniu wieczystoksięgowym w przedmiocie wpisu w księdze wieczystej, w tym wpisu hipoteki przymusowej lub wpisu ostrzeżenia, nie mogą być kwalifikowane jako postanowienia co do istoty sprawy w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2016 r., III CZ 34/16, nie publ.). Zastosowanie ma wówczas reguła, że w postępowaniu zabezpieczającym skarga kasacyjna jest niedopuszczalna (por. w związku z tym postanowienia Sądu Najwyższego dnia 15 stycznia 1997 r., III CZ 1/97, OSNC 1997, Nr 4, poz. 37 ze sprost. w OSNC 1997, nr 6-7, poz. 136, z dnia 4 lutego 1997 r., III CKN 41/96, OSNC 1997, Nr 5, poz. 67; z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CZ 22/97, OSNC 1997, Nr 10, poz. 147, z dnia 17 września 1997 r., II CKN 305/97, nie publ., z dnia 27 października 1998 r., III CKN 8/98, OSNC 1999, Nr 3, poz. 65).

Skarga kasacyjna niedopuszczalna, zgodnie z art. 3986 § 2 k.p.c. podlega odrzuceniu, co mając na uwadze orzeczono jak w sentencji (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.